

311: Şehadet Operasyonları Caiz Midir?

Musa Ebu Cafer

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihad.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, Allah (azze ve celle) size ve tüm davetçilere sabır ve sebat versin. Allah tüm davetçilerin ilmini arttırsın. Ameli istiṣhadiye dinimizde, İslam tarihinde, peygamberler ve sahabeler yaşantısında, tarihinde var mıdır? Ameli istiṣhadiye gerçekleştirmek dinimizce uygun mudur? Bu eylemin Kur'an ve Sünnet'de delilleri nelerdir? Allah (azze ve celle) razı olsun.

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Şehadet operasyonundan kasıt, neticesinin ölüm olduğu kesin olarak bilindiği halde bir operasyona girişmektir. Bunun en yaygın şekli, patlayıcılar ile donatılmış bir yelekle veya bir araba ile düşman merkezlerine saldırıda bulunmaktır.

Fedayi ve İstiṣhadi Operasyonlara Cevaz Veren Âlimler Genel Olarak Şu Delillere Dayanırlar:

Kuran-ı Kerim'den:

1. Ayet

“İnsanlardan öylesi de vardır ki Allah'ın rızasını arayarak nefsinin Ona satar. Allah kullarına çok merhametlidir.” (Bakara, 207)

Sahabeyi Kiram bu ayeti, kendini tehlikeye sokarak tek başına sayısı çok olan düşmana saldırganın caizliğine hamlettiler. Ömer Bin Hattap, Ebu Eyyüp Elensari ve Ebu Hureyre (*radiyallahu anhum*)'un bu konuda sözleri vardır. (*Ebu Davut, Tirmizi, İbni Hibban, Hakim*)

2. Ayet:

“Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler...” (Tevbe, 111)

İbni Kesir bu ayetin tefsirinde derki: Birçok (İlim ehli) bu ayeti Allah yolunda cihad edene hamlettiler.

3. Ayet:

“Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Bununla, Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanınızı korkutucaydırassınız...” (Enfal, 60)

Şehadet operasyonları düşmanı korkutan cihadî amellerdendir.

Sünnet'ten ve Sahabe Hayatından Deliller:

Kral ve çocuk hadisi buna delildir. Dikkat edilirse çocuğu değişik yöntemlerle öldürmek istediler, ama başaramadılar. Sonunda çocuk dinin yayılması için onu nasıl öldüreceklerini öğretmiş, hatta ok şakağına bile saplanırken elini yarasının üzerine koymuş ve o şekilde ölmüştür.

Buruc sûresi bu kıssayı işaret eder.

“Lanet olsun tutuşturulmuş ateş hendeklerinin sahiplerine. O zaman onlar, o ateşin etrafında oturuyorlar. Ve onlar müminlere yaptıkları şeyleri görüyorlardı. Onların bunlardan intikam almalarının tek sebebi, hükmüne karşı konulmayan (Aziz) ve her övgüye layık (Hamid) olan Allah'a iman etmiş olmalarıydı.” (Buruc, 4-8)

İbn Teymiyye ashabi uhud kıssası ile ilgili olarak şunları söyler: “Çocuk, dinin izhar edilmesi maslahatı uğruna kendisinin öldürülmesini istemiştir. Bu nedenle dört imam, bir Müslümanın -zannı galibine göre öldürüleceğini düşünse bile- kâfirlerin arasına dalmasını caiz görmüşlerdir. Tabi bunda Müslümanlar için bir maslahat varsa. (Mecmu Elfetava 28 - 540)

Kral ve Çocuk Hadisinden Bu Konuyla İlgili Olarak Çıkarılacak Hükümler:

a) Kralın kendisini öldürmekte iki kere başarısız olmasının üzerine, Ona kendisini nasıl öldürebileceğini göstererek buna vesile olması.

b) Kuran bu kıssayı, överek ve Müslümanların sebatını artıracak bir üslup ile zikretmiştir. Kıssada bir Müslümanın ölümü küfre nasıl tercih etmesi gerektiği işlenmektedir.

c) Çocuğun rabbine iman eden müminler, kendi iradeleri ile dinin izharı için ölümü tercih etmişlerdir. Ateşe girmekte tereddüt eden kadının durumunda olduğu gibi.

Buna binaen bir Müslüman öldürüleceğini bilse dahi marufu emretmeye ve münkerden yasaklamaya kalkarsa ve bunun neticesinde öldürülse şehid

sewabına nail olur. Bununla ilgili olarak Peygamberimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurur:

“Şehitlerin efendisi Hamza bin Abdülmüttalip ve zâlim sultana kalkıp iyiliği emredip kötülükten sakındırması sebebiyle öldürülen kimsedir.” (Hakim)

Yemame savaşında Bera Bin Malik (*radıyallahu anhuma*) kalkan üzerinde mızraklarla kaldırılmış ve düşmanın içine atılmış, savaşarak kapıyı açmıştır. (Beyhaki)

Eslem b. İmran’dan rivayet olunduğuna göre şöyle der: “Bizler Kostantiniye’deyken Rumlardan büyük bir grupla karşılaştık. Müslümanlardan bir adam Rumların safları arasına atıldı, aralarına girdi ve geri çıkıp geldi. Bunun üzerine insanlar ‘Subhanallah! Kendisini tehlikeye attı!’ şeklinde bağırmaya başladılar. Olanlar üzerine Ebu Eyyub şöyle dedi: ‘Ey insanlar, siz bu ayeti bu şekilde tevil ediyorsunuz. Oysaki bu ayet bizim, yani Ensar topluluğu hakkında nazil olmuştur. Allah dinini aziz kılıp destekçilerini artırınca aramızda gizlice şöyle demiştik: ‘Mallarımız zayi oldu. Burada kalıp onları düzeltsek ve yitirdiklerimizi onarsak?’ Bunun üzerine Allah-u Teâlâ bu ayetini indirdi. **“Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayınız.”** (Bakara, 195) Tehlike bizim istemiş olduğumuz, orada kalmaktı.” (Müslim, Nesai)

Yermük savaşında İkrime Bin Ebucehil düşmanın üzerine yürüdü. Halid dedi ki: “Yapma İkrime! senin ölümün Müslümanlara ağır gelir.” Dedi ki: “Ey Halid! Senin peygamberle geçmişin vardır. Ama ben ve babam Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e karşı en şiddetli adamlardık.” Sonra düşmanla ölene kadar çarpıştı. (Beyhaki)

Hişam Bin Amir, Ebu Hadret El’eslemi, Enes Bin Nadr, Seleme Bin Elekva, Ebu Katade ve daha nice sahabiler tek başlarına küfür ordularının aralarına girmişler ve öldürülene kadar savaşmışlardır. Konunun uzamaması için rivayetlerini getirmedim.

Âlimlerin İcması:

İmam Nevevi (*radıyallahu anhuma*) derki: “Cihadta, mübareze ve benzeri hallerde nefsi tehlikelere atmanın cevazlığı noktasında âlimler söz birliğine varmışlardır.” (Şerh sahihi Müslim 12 - 187)

Şeyhül İslam **İbni Teymiye** (*radıyallahu anhuma*) yukarıda sözü geçmişti, diyor ki: Dört imam, bir Müslümanın -zannı galibine göre öldürüleceğini düşünse bile- Müslümanlar için bir maslahat varsa kâfirlerin arasına dalmasını caiz görmüşlerdir. (Mecmu Elfetava 28 - 540)

İbni Hacer, Gazali gibi imamlarda böyle bir icma naklederler.

İslam Tarihinden Fedai Operasyonlara Örnekler

Şanlı İslam tarihimiz, kahramanca yapılmış savaşlara şahitlik eder. Bu savaşlarda kâfirlerin hayatı sevdikleri kadar ölümü seven ve ona gerek ferdi,

gerek cemaatsel olarak atılan kişileri de bahseder. Onlardan bazı misaller getireceğim;

Rumlar'a karşı yapılan Mute savaşında sahabenin sayısı 3.000 iken Rumlar kendilerinden 100.000 ve etraf halklardan 100.000 asker toplamış, sayıları 200.000 civarında olmuştur. Dünya hesaplarına göre sayıca bu kadar fazla, silah ve teçhizat bakımından bu kadar üstün orduyla savaşmak son derece yanlış ve büyük bir tehliktir. Bu savaşta sahabeyi kiram korkmadan ve çekinmeden bu 66 kattan fazla olan kâfirlere karşı savaşmış ve Allah'ın izniyle galip olmuşlardır.

Ukbe Bin Nafi (*radiyallahu anhum*) Afrika'da savaşırken ve İslam davetini yayarken, Kuzey Afrika'da Barbarlar tarafından kuşatılır. Müslüman ordunun sayısı 6.000 iken, Barbarların sayısı 100.000'i aşmaktadır. Ukbe Bin Nafi ordusuyla beraber düşmanı yararak ve düşmandan çok sayıda asker öldürerek aralarından çıkmışlar ancak Ukbe bu muhasarada şehit düşmüştür.

Endülüs (İspanya) fatihi Tarık Bin Ziyad (*rahimehullah*), Lazrik adında İspanyol kralın ordusuyla karşılaşır. Müslümanların sayısı 12.000'i geçmezken düşmanın sayısı 100.000'i geçmektedir. Tarık Bin Ziyad ordusuna derki: "Ben bu kâfirlerin Tağutuna hamle yapacağım. Sizlerde iştirak ediniz. Hep beraber hamle yapınca, kralları Lazrik ve yanında çok sayıda askeri öldürülür. Allah-u Teâlâ Müslümanlara zafer nasip eder.

Alparslan (*rahimahullah*) Rumlara karşı bir savaşa girerken sayıları 12.000 imiş. Ama Rumların sayısı 600.000'i bulmaktadır. Alparslan sadık askerlerine derki: "Allah'ın adıyla ve bereketiyle benimle beraber düşmana hamle yapınız. Ben başlamadan, hiç biriniz ok atmasın, kılıç kullanmasın." Sonra beraberce düşmana hamle yaparlar, küfür ordusunun saflarını yara yara kralın sığındığı yere kadar ulaşırlar. Onu esir aldıktan sonra Rumlar bu savaşta Allah'ın izniyle hezimete uğrarlar.

Son misal: İbni Kesir (*radiyallahu anhum*) Elbidaye Vennihaye kitabında anlatır: "Cumadel Ula ayında Fransızlar (Allah onlara lanet etsin) Akke şehrini kuşatmışlardı. İngiliz Kralı büyük bir orduyla yardıma gelmişti. Fransızlara 25 gemi asker ve mühimmat dolusu yardımla gelmişti. Akke şehri her taraftan kuşatılmış, 7 mancınık kurulmuş, gece gündüz şehire atış yapılmakta, İngilizler 40 gemiyle deniz yolunu tutmuş Müslümanlara gelen yardımı engelliyordu. Cephedeki Müslümanlar o güne kadar böyle büyük bir sıkıntıya uğramamışlardı. Müslümanlara içinde 600 kadar kahraman savaşçının bulunduğu, silah ve erzakın yüklü olduğu gemi gelir. Ancak düşman tarafından kuşatılır. Geminin düşman eline geçme ihtimali kesinleşince

Müslümanlar düşman faydalanmaması için gemiyi deler ve batırırlar. Böylece içinde ki 600 savaşçı boğulur, bütün malzemeler batar. O gün Müslümanlar çok şiddetli bir şekilde üzölmüşlerdi. İnnâ lillâh ve inna ileyhi raciun. (Bizler Allah'a aitiz ve ona döndüröleceğiz.) Allah onlara rahmet etsin."

Bu anlattığım misallerden şunu anlamaktayız; Allah sözünün yücelmesi ve dinin maslahatı için canları ölüme takdim etmek cihadın bir parçasıdır. Dolayısıyla şehadet operasyonlarıda cihadımızın bir parçasıdır.

Şu noktalar göz önünde bulundurulunca fedai ameliyesinin cevazı destek bulmuş oluyor:

Öleceğini kesin olarak bilse de dinin himayesi uğruna bir kişinin büyük bir kalabalığa dalması caizdir.

Kişinin dini yüceltmesi uğrunda kendi kendisini öldürmesi ile kendisini bir başkasına öldürtmesi arasında bir fark yoktur.

Allah yolunda canını ortaya koyan kişi, kendisini tehlikeye atmış sayılmaz. Bilakis cihadı terk etmek tehlikeye atılmak demektir.

Esir olacağını bilen kimse, esaret yerine -kesin olarak öleceğini bilse dahi- sabrederek savaşması daha faziletlidir.

Küfür kelimesini söylemek yerine ölüme sabretmek daha faziletlidir.

Esir düşen bir Müslüman, elinde Müslümanlara ait çok önemli sırları olup işkenceye dayanamayıp konuşacağı zannı galipse, sırların düşman eline geçmemesi için intihar edebilir.

Son olarak şunu beyan edeyim: Şehadet operasyonu yapmak için bazı âlimler şartlar koymuşlardır. Bu şartlar gerçekleşirse caiz olur, aksi halde caiz olmaz.

Bu eylemi sadece Allah rızası için yapmak.
Düşmana ciddi zarar verecekse ve bu zarar başka yollarla elde edilemezse.
Böyle bir eylemi yapan kişi, ferdi olarak karar veremez. Maslahat ve mefsedet gözetilerek yani faydası hangi oranda olacak, zararları nasıl olacak. Bu durumu hesap eden ve ona göre karar veren cemaatin ilim ehli sorumluları olmalıdır.

Her şeyin doğrusunu en iyi bilen yüce Allah'tır.

Allah'a hamd ve Rasûlü Muhammed'e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.